



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-93-14

Druk nr 2847

Warszawa, 22 października 2014 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

(-) Ewa Kopacz

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 505¹⁵ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd rozpoznaje sprawę w europejskim postępowaniu nakazowym, jeżeli są spełnione warunki określone w przepisach rozporządzenia (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz. Urz. UE L 399 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1896/2006”.”;

2) w art. 505¹⁸ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli europejski nakaz zapłaty, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1896/2006, może zostać wydany tylko co do części roszczenia i powód wyraża na to zgodę, sprawę co do pozostałej części roszczenia sąd rozpoznaje we właściwym trybie. W przypadkach wskazanych w ustawie sąd rozpoznaje sprawę według przepisów o postępowaniach odrębnych, z wyłączeniem przepisów o postępowaniu nakazowym i upominawczym.”;

3) w art. 505¹⁹:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie wniesienia sprzeciwu zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1896/2006, europejski nakaz zapłaty traci moc, a sąd rozpoznaje sprawę we właściwym trybie. W przypadkach wskazanych w ustawie sąd rozpoznaje sprawę według przepisów o postępowaniach odrębnych, z wyłączeniem przepisów o postępowaniu nakazowym i upominawczym.”,

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567, 616, 945, 1091, 1161 i 1296.

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli powód zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1896/2006 zażądał zakończenia postępowania na wypadek wniesienia sprzeciwu, sąd umarza postępowanie, orzekając o kosztach jak przy cofnięciu pozwu.”;

4) w art. 505²⁰ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie stwierdzenia, że istnieje określona w przepisach rozporządzenia nr 1896/2006 podstawa do uchylenia europejskiego nakazu zapłaty, na wniosek pozwanego sąd, który go wydał, a w przypadku nakazu wydanego przez referendarza sądowego – sąd, przed którym wytoczono powództwo, uchyla nakaz zapłaty.”;

5) w art. 505²¹ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd rozpoznaje sprawę w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń, jeżeli są spełnione warunki określone w przepisach rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2007, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 861/2007”.”;

6) art. 505²³ i art. 505²⁴ otrzymują brzmienie:

„Art. 505²³. Rozpoznanie sprawy następuje na posiedzeniu niejawnym. Sąd może wyznaczyć rozprawę w przypadkach wskazanych w przepisach rozporządzenia nr 861/2007.

Art. 505²⁴. Jeżeli przepisy rozporządzenia nr 861/2007 stanowią, że pozew powinien zostać zwrócony, sąd wydaje postanowienie.”;

7) w art. 505^{27a} § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie stwierdzenia, że istnieje określona w przepisach rozporządzenia nr 861/2007 podstawa do uchylenia wyroku, na wniosek pozwanego sąd, który go wydał, uchyla wyrok.”;

8) w art. 795¹ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli tytuł egzekucyjny w postaci orzeczenia sądu lub ugody spełnia warunki określone w przepisach rozporządzenia (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dz. Urz. UE L 143 z 30.04.2004, str. 15, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 7, str. 38), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 805/2004”, sąd, który wydał orzeczenie albo przed którym została zawarta ugoda lub który zatwierdził ugode, na wniosek wierzyciela wydaje

zaświadczenie, że stanowią one europejski tytuł egzekucyjny, zwane dalej „zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego.”;

9) w art. 795⁴:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie stwierdzenia, że istnieje określona w przepisach rozporządzenia nr 805/2004 podstawa do uchylenia zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego, sąd, który je wydał, na wniosek dłużnika uchyla zaświadczenie.”;

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli wniosek nie jest sporządzony na formularzu określonym w przepisach rozporządzenia nr 805/2004, powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego oraz wskazywać okoliczności uzasadniające wniosek.”;

10) w art. 795⁵ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przepisy art. 795¹ i art. 795² stosuje się odpowiednio do wydawania przewidzianych w przepisach rozporządzenia nr 805/2004 zaświadczeń o utracie lub ograniczeniu wykonalności tytułu egzekucyjnego opatrzonego zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego. Wniosek o wydanie takiego zaświadczenia może złożyć także dłużnik.”;

11) w art. 795⁶ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd, który wydał europejski nakaz zapłaty, stwierdza z urzędu jego wykonalność, jeżeli zostały spełnione warunki określone w przepisach rozporządzenia nr 1896/2006.”;

12) w art. 795⁸ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd, który wydał orzeczenie w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń, wydaje na wniosek określone w przepisach rozporządzenia nr 861/2007 zaświadczenie dotyczące tego orzeczenia, jeżeli spełnione są warunki określone w tym rozporządzeniu.”;

13) w części trzeciej w tytule I po dziale IIc dodaje się działy IIId–IIIf w brzmieniu:

„DZIAŁ IIId

Zaświadczenia dotyczące orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach cywilnych i handlowych

Art. 795¹⁰. § 1. Jeżeli orzeczenie objęte zakresem zastosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania

w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 351 z 20.12.2012, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1215/2012”, spełnia warunki określone w tym rozporządzeniu, sąd, który je wydał, wydaje na wniosek określone w rozporządzeniu zaświadczenie na potrzeby uznania lub wykonania tego orzeczenia w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

§ 2. Jeżeli ugoda objęta zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 spełnia warunki określone w tym rozporządzeniu, sąd, przed którym zawarto ugodę albo który ją zatwierdził, wydaje na wniosek określone w rozporządzeniu zaświadczenie na potrzeby wykonania tej ugody w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

§ 3. Jeżeli inny tytuł egzekucyjny niż określony w § 1 lub 2 objęty zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 spełnia warunki określone w tym rozporządzeniu, sąd rejonowy, w którego okręgu sporządzono tytuł, wydaje na wniosek określone w rozporządzeniu zaświadczenie na potrzeby wykonania tego tytułu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Art. 795¹¹. Postanowienie może wydać także referendarz sądowy.

Art. 795¹². Na postanowienie w przedmiocie wydania zaświadczenia przysługuje zażalenie.

DZIAŁ IIe

Wyciągi z orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach alimentacyjnych

Art. 795¹³. § 1. Jeżeli orzeczenie objęte zakresem zastosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz. Urz. UE L 7 z 10.01.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 4/2009”, spełnia warunki określone w tym rozporządzeniu, sąd, który je wydał, wydaje na wniosek wyciąg z tego orzeczenia określony w rozporządzeniu na potrzeby uznania lub wykonania orzeczenia w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

§ 2. Jeżeli ugoda objęta zakresem zastosowania rozporządzenia nr 4/2009 spełnia warunki określone w tym rozporządzeniu, sąd, przed którym zawarto ugodę albo który ją zatwierdził, wydaje na wniosek wyciąg z ugody określony w rozporządzeniu na potrzeby wykonania ugody w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

§ 3. Jeżeli inny tytuł egzekucyjny niż określony w § 1 lub 2 objęty zakresem zastosowania rozporządzenia nr 4/2009 spełnia warunki określone w tym

rozporządzeniu, sąd rejonowy, w którego okręgu sporządzono tytuł, wydaje na wniosek wyciąg z tego tytułu określony w rozporządzeniu na potrzeby wykonania tytułu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Art. 795¹⁴. Postanowienie może wydać także referendarz sądowy.

Art. 795¹⁵. Na postanowienie o odmowie wydania wyciągu wnioskodawcy przysługuje zażalenie. Odpisu zażalenia nie doręcza się przeciwnikowi.

DZIAŁ IIf

Zaświadczenia dotyczące orzeczeń obejmujących środki ochrony w sprawach cywilnych

Art. 795¹⁶. Jeżeli orzeczenie obejmujące środek ochrony wchodzący w zakres zastosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych (Dz. Urz. UE L 181 z 29.06.2013, str. 4), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 606/2013”, spełnia warunki określone w tym rozporządzeniu, sąd, który wydał to orzeczenie, wydaje na wniosek osoby objętej ochroną określone w rozporządzeniu zaświadczenie na potrzeby uznania lub wykonania tego orzeczenia w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Art. 795¹⁷. Na postanowienie o odmowie wydania zaświadczenia wnioskodawcy przysługuje zażalenie. Odpisu zażalenia nie doręcza się przeciwnikowi.

Art. 795¹⁸. § 1. W razie stwierdzenia, że istnieje określona w rozporządzeniu nr 606/2013 podstawa do uchylenia zaświadczenia, sąd, który je wydał, na wniosek strony albo z urzędu uchyla to zaświadczenie.

§ 2. Wniosek składa się w terminie miesięcznym od dnia doręczenia postanowienia o wydaniu zaświadczenia.

§ 3. Wniosek powinien odpowiadać warunkom pisma procesowego oraz wskazywać okoliczności uzasadniające uchylenie zaświadczenia.

§ 4. Przed uchyleniem zaświadczenia sąd wysłuchuje osobę objętą ochroną, chyba że jest ona wnioskodawcą.

§ 5. Na postanowienie w przedmiocie uchylenia zaświadczenia przysługuje zażalenie.

Art. 795¹⁹. § 1. Przepis art. 795¹⁶ stosuje się odpowiednio do wydawania określonych w rozporządzeniu nr 606/2013 zaświadczeń potwierdzających zawieszenie, ograniczenie lub uchylenie środka ochrony.

§ 2. Na postanowienie w przedmiocie wydania zaświadczenia, o którym mowa w § 1, przysługuje zażalenie.”;

14) uchyla się art. 820¹;

15) art. 820² otrzymuje brzmienie:

„Art. 820². § 1. W przypadku egzekucji prowadzonej na podstawie tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności orzeczenia sądu wydanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń, sąd może na wniosek dłużnika zawiesić postępowanie egzekucyjne także wówczas, gdy możliwość taka wynika z przepisów rozporządzenia nr 861/2007.

§ 2. Sąd może również, na wniosek dłużnika, ograniczyć egzekucję do środków zabezpieczających lub uzależnić wykonanie tytułu od złożenia przez wierzyciela stosownego zabezpieczenia, jeżeli taką możliwość przewidują przepisy rozporządzenia nr 861/2007. Orzekając o ograniczeniu egzekucji do środków zabezpieczających, sąd określa sposób zabezpieczenia, stosując odpowiednio przepisy o sposobach zabezpieczenia roszczeń w postępowaniu zabezpieczającym. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”;

16) w art. 825 uchyla się pkt 5;

17) uchyla się art. 840³;

18) art. 1144¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 1144¹. Jeżeli przepisy prawa Unii Europejskiej lub wiążącej Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowej przewidują wydanie zaświadczenia lub wyciągu na potrzeby uznania lub stwierdzenia wykonalności orzeczenia, ugody lub innego tytułu egzekucyjnego za granicą, zaświadczenie takie lub wyciąg taki wystawia, stosując formularz określony w tych przepisach, na wniosek zainteresowanego, przewodniczący w sądzie, który wydał orzeczenie albo zatwierdził ugodę lub przed którym ugoda została zawarta, a w przypadku innych tytułów egzekucyjnych – przewodniczący w sądzie rejonowym, w którego okręgu tytuł został sporządzony, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.”;

19) w art. 1144² § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie stwierdzenia, że istnieje określona w przepisach rozporządzenia nr 4/2009 podstawa do uchylenia wyroku wydanego w sprawie alimentacyjnej, na wniosek pozwanego sąd, który go wydał, uchyla wyrok.”;

20) w części czwartej w księdze trzeciej uchyla się tytuły III–VI;

21) w części czwartej po księdze trzeciej dodaje się księgę czwartą w brzmieniu:

„KSIĘGA CZWARTA

UZNAWIE I WYKONANIE NIEKTÓRYCH ORZECZEŃ SĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ POCHODZĄCYCH Z TYCH PAŃSTW UGÓD I DOKUMENTÓW URZĘDOWYCH²⁾

TYTUŁ I

Wykonalność

Art. 1153¹³. § 1. Tytułami wykonawczymi w Rzeczypospolitej Polskiej są:

- 1) orzeczenia sądów państw członkowskich Unii Europejskiej oraz pochodzące z tych państw ugody i dokumenty urzędowe, objęte zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012, jeżeli nadają się do wykonania w drodze egzekucji;
- 2) orzeczenia sądów państw członkowskich Unii Europejskiej oraz pochodzące z tych państw ugody i dokumenty urzędowe, opatrzone w tych państwach zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego;
- 3) europejskie nakazy zapłaty wydane przez sądy państw członkowskich Unii Europejskiej, których wykonalność została stwierdzona w tych państwach na podstawie przepisów rozporządzenia nr 1896/2006;
- 4) orzeczenia sądów państw członkowskich Unii Europejskiej wydane w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń, opatrzone w tych państwach zaświadczeniem na podstawie przepisów rozporządzenia nr 861/2007;
- 5) orzeczenia w sprawach alimentacyjnych wydane w państwach członkowskich Unii Europejskiej będących stronami Protokołu haskiego z dnia 23 listopada 2007 r.

²⁾ Przepisy niniejszej księgi stosuje się do orzeczeń sądów państw członkowskich Unii Europejskiej oraz pochodzących z tych państw ugód i dokumentów urzędowych objętych zakresem zastosowania: rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 351 z 20.12.2012, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dz. Urz. UE L 143 z 30.04.2004, str. 15, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 7, str. 38), rozporządzenia (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz. Urz. UE L 399 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2007, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz. Urz. UE L 7 z 10.01.2009, str. 1, z późn. zm.) i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych (Dz. Urz. UE L 181 z 29.06.2013, str. 4).

o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych (Dz. Urz. UE L 331 z 16.12.2009, str. 17) oraz pochodzące z tych państw członkowskich ugody i dokumenty urzędowe w sprawach alimentacyjnych, objęte zakresem zastosowania rozporządzenia nr 4/2009;

- 6) orzeczenia wydane w państwach członkowskich Unii Europejskiej obejmujące środki ochrony wchodzące w zakres zastosowania rozporządzenia nr 606/2013, jeżeli nadają się do wykonania w drodze egzekucji.

§ 2. Przepis § 1 pkt 6 stosuje się odpowiednio do orzeczeń obejmujących środki ochrony wchodzące w zakres zastosowania rozporządzenia nr 606/2013, które podlegają wykonaniu w inny sposób niż w drodze egzekucji.

TYTUŁ II

Wykonanie

Art. 1153¹⁴. § 1. Jeżeli tytuły wykonawcze, o których mowa w art. 1153¹³ § 1 pkt 1 albo 6, wymagają dostosowania zgodnie z przepisami, odpowiednio, rozporządzenia nr 1215/2012 albo rozporządzenia nr 606/2013, organ egzekucyjny wydaje postanowienie w przedmiocie dostosowania. W razie potrzeby komornik może zwrócić się do sądu o wydanie postanowienia, o którym mowa w zdaniu pierwszym.

§ 2. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 1153¹⁵. § 1. W postępowaniu egzekucyjnym wszczętym na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 1153¹³ § 1 pkt 1, wraz z zawiadomieniem o wszczęciu egzekucji organ egzekucyjny doręcza dłużnikowi także określone w przepisach rozporządzenia nr 1215/2012 zaświadczenie wystawione w państwie członkowskim Unii Europejskiej, z którego pochodzi tytuł wykonawczy.

§ 2. Jeżeli dłużnik zażądał tłumaczenia tytułu wykonawczego zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1215/2012, organ egzekucyjny ogranicza egzekucję do środków zabezpieczających, stosując odpowiednio przepisy o sposobach zabezpieczenia roszczeń w postępowaniu zabezpieczającym. Dalsze czynności egzekucyjne są dopuszczalne po doręczeniu tłumaczenia dłużnikowi. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 1153¹⁶. § 1. Na wniosek dłużnika sąd zawiesza postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 1153¹³ § 1 pkt 2, jeżeli dłużnik przedstawił przewidziane w przepisach rozporządzenia nr 805/2004 zaświadczenie o utracie lub ograniczeniu wykonalności, z którego wynika, że

wykonanie tytułu zostało tymczasowo zawieszona lub uzależniona od złożenia przez wierzyciela zabezpieczenia, które dotychczas nie zostało wpłacone.

§ 2. Jeżeli z zaświadczenia, o którym mowa w § 1, wynika, że wykonanie tytułu zostało tymczasowo ograniczone do środków zabezpieczających, sąd na wniosek dłużnika orzeka o ograniczeniu egzekucji do takich środków. Orzekając o ograniczeniu egzekucji do środków zabezpieczających, sąd określa sposób zabezpieczenia, stosując odpowiednio przepisy o sposobach zabezpieczenia roszczeń w postępowaniu zabezpieczającym. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

§ 3. Na wniosek dłużnika sąd zawiesza postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 1153¹³ § 1 pkt 1 lub 5, jeżeli wykonalność tytułu została zawieszona w państwie członkowskim Unii Europejskiej, z którego tytuł pochodzi.

Art. 1153¹⁷. Na wniosek strony sąd zawiesza lub umarza postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 1153¹³ § 1 pkt 6, jeżeli wnioskodawca przedstawił określone w przepisach rozporządzenia nr 606/2013 zaświadczenie potwierdzające zawieszenie, ograniczenie lub uchylenie środka ochrony.

Art. 1153¹⁸. § 1. Na wniosek dłużnika sąd może zawiesić postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 1153¹³ § 1 pkt 1–5, także wówczas, gdy możliwość taka wynika z przepisów, odpowiednio, rozporządzenia nr 1215/2012, rozporządzenia nr 805/2004, rozporządzenia nr 1896/2006, rozporządzenia nr 861/2007 lub rozporządzenia nr 4/2009.

§ 2. Sąd może również, na wniosek dłużnika, ograniczyć egzekucję do środków zabezpieczających lub uzależnić wykonanie tytułu od złożenia przez wierzyciela stosownego zabezpieczenia, jeżeli taką możliwość przewidują przepisy rozporządzenia nr 1215/2012, rozporządzenia nr 805/2004, rozporządzenia nr 1896/2006, rozporządzenia nr 861/2007 lub rozporządzenia nr 4/2009. Orzekając o ograniczeniu egzekucji do środków zabezpieczających, sąd określa sposób zabezpieczenia, stosując odpowiednio przepisy o sposobach zabezpieczenia roszczeń w postępowaniu zabezpieczającym. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 1153¹⁹. Organ egzekucyjny umorzy postępowanie egzekucyjne w części lub w całości na wniosek także wtedy, gdy:

- 1) postępowanie jest prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 1153¹³ § 1 pkt 2, a dłużnik przedstawi przewidziane w przepisach rozporządzenia nr 805/2004 zaświadczenie o utracie lub ograniczeniu wykonalności, z którego wynika, że tytuł nie jest już wykonalny;
- 2) prawomocnym orzeczeniem odmówiono uznania lub wykonania tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 1153¹³ § 1.

Art. 1153²⁰. Przepisy art. 1153¹⁴, art. 1153¹⁷ i art. 1153¹⁹ § 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio do orzeczeń obejmujących środki ochrony wchodzące w zakres zastosowania rozporządzenia nr 606/2013, które podlegają wykonaniu w inny sposób niż w drodze egzekucji.

TYTUŁ III

Odmowa uznania lub wykonania

Art. 1153²¹. § 1. Wniosek o odmowę wykonania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia nr 1215/2012, rozporządzenia nr 805/2004, rozporządzenia nr 1896/2006, rozporządzenia nr 861/2007, rozporządzenia nr 4/2009 lub rozporządzenia nr 606/2013, wnosi się do sądu okręgowego miejsca zamieszkania albo siedziby dłużnika, a w braku takiego sądu – do sądu okręgowego, w którego okręgu ma być lub jest prowadzona egzekucja.

§ 2. W terminie wyznaczonym przez sąd wierzyciel może przedstawić swoje stanowisko w sprawie.

§ 3. Sąd rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym.

Art. 1153²². Na postanowienie w przedmiocie odmowy wykonania przysługuje zażalenie, a na postanowienie sądu apelacyjnego – skarga kasacyjna; można także żądać wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym postanowieniem w przedmiocie odmowy wykonania, oraz stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia wydanego w tym przedmiocie.

Art. 1153²³. Przepisy art. 1153²¹ i art. 1153²² stosuje się odpowiednio do wniosku o odmowę uznania i wniosku o stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania, przewidzianych w przepisach rozporządzenia nr 1215/2012, jak również do wniosku o odmowę uznania przewidzianego w przepisach rozporządzenia nr 606/2013.

Art. 1153²⁴. Przepisy art. 1153²¹–1153²³ stosuje się odpowiednio do orzeczeń obejmujących środki ochrony wchodzące w zakres zastosowania rozporządzenia nr 606/2013, które podlegają wykonaniu w inny sposób niż w drodze egzekucji.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025 i 1296) w art. 24 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a–2c w brzmieniu:

- „2a) odmowę wykonania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 351 z 20.12.2012, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dz. Urz. UE L 143 z 30.04.2004, str. 15, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 7, str. 38), rozporządzenia (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz. Urz. UE L 399 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2007, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz. Urz. UE L 7 z 10.01.2009, str. 1, z późn. zm.) lub rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych (Dz. Urz. UE L 181 z 29.06.2013, str. 4);
- 2b) odmowę uznania albo stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona);

2c) odmowę uznania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych;”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 10 stycznia 2015 r.

UZASADNIENIE

I. Cel i założenia projektu

1. Celem przedłożonego projektu jest przede wszystkim wprowadzenie do prawa polskiego, w tym głównie do Kodeksu postępowania cywilnego, przepisów mających uzupełniać regulacje rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1215/2012”, i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 606/2013”. Rozporządzenie nr 1215/2012 z dniem 10 stycznia 2015 r. zastępuje obowiązujące dotychczas rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, zwane dalej „rozporządzeniem nr 44/2001”, stanowiące podstawowy akt prawny w dziedzinie europejskiego prawa procesowego cywilnego. Rozporządzenie nr 606/2013 jest całkowicie nowym aktem prawnym mającym na celu zapewnienie wzajemnego uznawania i w razie potrzeby wykonywania środków ochrony osób w sprawach cywilnych orzekanych przez sądy państw członkowskich Unii Europejskiej.

W obu rozporządzeniach, w odniesieniu do objętych nimi orzeczeń sądowych i innych tytułów, wprowadzony został system tzw. automatycznej wykonalności. W przeciwieństwie do tradycyjnego systemu *exequatur*, obowiązującego dotychczas na tle rozporządzenia nr 44/2001, mechanizm ten zakłada, że orzeczenia i tytuły, pochodzące z jednego państwa członkowskiego, podlegają wykonaniu w każdym innym państwie członkowskim, w którym ma zostać wszczęta egzekucja, bez potrzeby stwierdzenia ich wykonalności w tym państwie. Jest to rozwiązanie wzorowane w znacznej mierze na wcześniejszych regulacjach przyjętych już w rozporządzeniu (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych, zwanym dalej „rozporządzeniem nr 805/2004”, rozporządzeniu (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającym postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty, zwanym dalej

„rozporządzeniem nr 1896/2006”, rozporządzeniu (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającym europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń, zwanym dalej „rozporządzeniem nr 861/2007”, i rozporządzeniu Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych, zwanym dalej „rozporządzeniem nr 4/2009”.

Rozporządzenie nr 1215/2012 i rozporządzenie nr 606/2013 w Polsce stosuje się bezpośrednio, bez potrzeby ich implementacji do krajowego porządku prawnego. Regulacje obu rozporządzeń, podobnie jak wcześniej regulacje rozporządzenia nr 805/2004, rozporządzenia nr 1896/2006, rozporządzenia nr 861/2007, jak również rozporządzenia nr 4/2009, wymagają jednak uzupełnienia w prawie krajowym, gdyż nie mają charakteru zupełnego. Istnieje w związku z tym potrzeba przyjęcia w prawie polskim przepisów, które umożliwią sprawne funkcjonowanie w Polsce rozwiązań przyjętych w obu rozporządzeniach. Dotyczy to z jednej strony sytuacji, w której polskie orzeczenie sądowe lub inny tytuł (ugoda sądowa, dokument urzędowy), objęte zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 albo rozporządzenia nr 606/2013, będzie miało podlegać uznaniu lub wykonaniu w pozostałych państwach członkowskich, a z drugiej strony sytuacji, w której chodzić będzie o uznanie lub wykonanie w Polsce objętego tym zakresem orzeczenia albo innego tytułu pochodzącego z innego państwa członkowskiego.

2. System automatycznej wykonalności orzeczeń w Unii Europejskiej podlega ciągłemu rozwojowi, obejmując orzeczenia sądowe i inne tytuły w kolejnych kategoriach spraw. Szczególne znaczenie ma w tym kontekście jego przyjęcie w rozporządzeniu nr 1215/2012, zastępującym rozporządzenie nr 44/2001. Akt ten stanowi trzon europejskiego prawa procesowego cywilnego, ma najszerszy zakres zastosowania (sprawy cywilne i handlowe) i w przyszłości będzie miał zdecydowanie największe znaczenie praktyczne. Dokonany w ten sposób zwrot na płaszczyźnie prawa unijnego skłonił do refleksji nad przyjętym w dotychczasowej praktyce legislacyjnej modelem uzupełniania regulacji prawa Unii Europejskiej przewidujących automatyczną wykonalność orzeczeń i innych tytułów pochodzących z innych państw członkowskich. Uznano, że model ten powinien zostać zmodyfikowany w kierunku rezygnacji z przyjętego dotychczas w Kodeksie postępowania cywilnego wymagania uzyskania

klauzuli wykonalności przez orzeczenia sądowe, ugody sądowe i dokumenty urzędowe z pozostałych państw członkowskich, objęte systemem automatycznej wykonalności, na rzecz traktowania tych orzeczeń, ugód i dokumentów urzędowych jako tytułów wykonawczych w Polsce. Analiza obecnego stanu prawa unijnego pozwala na stwierdzenie, że realizacja tego wymagania, co do którego zgłaszane były zresztą wątpliwości co do jego zgodności z prawem UE, stanowi jedynie formalność i nie może przyczynić się do wzmocnienia poziomu ochrony dłużników w Polsce, który określany jest wiążąco na poziomie unijnym. Idąc tym torem, nowe rozwiązanie obejmować musi, co oczywiste, nie tylko orzeczenia i inne tytuły należące do zakresu zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 i rozporządzenia nr 606/2013, lecz także orzeczenia i inne tytuły, które przynależą do zakresu zastosowania rozporządzenia nr 805/2004, rozporządzenia nr 1896/2006, rozporządzenia nr 861/2007 i rozporządzenia nr 4/2009.

3. Przyjęte w projekcie założenie co do modyfikacji sposobu realizacji w Polsce modelu automatycznej wykonalności orzeczeń sądowych, ugód sądowych, a także dokumentów urzędowych z innych państw członkowskich, połączono ze zmianą dotychczasowego sposobu regulacji w dwóch istotnych aspektach.

Po pierwsze, ze względu na podobieństwo rozwiązań zawartych w rozporządzeniach przyjmujących system automatycznej wykonalności, istotną część uzupełniających je regulacji krajowych starano się skumulować w jednym fragmencie kodeksu, tj. w części czwartej poświęconej międzynarodowemu postępowaniu cywilnemu, w dodatkowej wyodrębnionej w tym celu nowej księdze. Wiązało się to z uchynieniem niektórych przepisów, umieszczonych niekiedy w innych miejscach w kodeksie, a odnoszących się do wykonywania orzeczeń sądowych i innych tytułów należących do zakresu zastosowania rozporządzenia nr 805/2004, rozporządzenia nr 1896/2006, rozporządzenia nr 861/2007 i rozporządzenia nr 4/2009.

Po drugie, mając świadomość, że projektowane przepisy mają jedynie uzupełniać rozwiązania unijne i że konieczne będzie ich współstosowanie z przepisami unijnymi, uznano, że dotychczasowa technika odsyłania do aktów prawa unijnego przez określanie ich mianem „przepisów odrębnych” przestała być – wobec rosnącej liczby rozporządzeń – czytelna. W związku z tym postanowiono technikę tę zastąpić – z jednym wyjątkiem (zmodyfikowany art. 1144² k.p.c.) – wyraźnymi odesłaniami do konkretnych aktów prawa unijnego. Pociągnęło to za sobą zmianę kilku przepisów

kodeksu, która nie ma jednak znaczenia merytorycznego.

II. Zmiany Kodeksu postępowania cywilnego

1. Zmiany zawarte w treści art. 1 pkt 1–12 oraz 19 projektu są konsekwencją zaproponowanej zmiany techniki odsyłania do rozporządzeń unijnych.

2. W art. 1 pkt 13 projektu proponuje się wprowadzenie nowych działów IId (projektowane art. 795¹⁰–795¹² k.p.c.), IJe (projektowane art. 795¹³–795¹⁵ k.p.c.) oraz IIIf (projektowane art. 795¹⁶–795¹⁹ k.p.c.), które zawierają regulacje odnoszące się do wydawania w Polsce odpowiednich zaświadczeń dotyczących orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach cywilnych i handlowych (dla celów rozporządzenia nr 1215/2012), wyciągów z orzeczeń, ugód lub innych tytułów egzekucyjnych w sprawach alimentacyjnych (dla celów rozporządzenia nr 4/2009) i zaświadczeń dotyczących orzeczeń obejmujących środki ochrony w sprawach cywilnych (dla celów rozporządzenia nr 606/2013). Chodzi o zaświadczenia lub wyciągi wydawane na potrzeby automatycznego uznania lub wykonania w innym państwie członkowskim orzeczenia lub innego tytułu egzekucyjnego wydanego w Polsce (art. 37 ust. 1 lit. b, art. 42 ust. 1 lit. b, art. 42 ust. 2 lit. b, art. 53 oraz art. 60 rozporządzenia nr 1215/2012; dalej art. 20 ust. 1 lit. b, art. 40 ust. 2 i art. 48 ust. 3 rozporządzenia nr 4/2009, a także art. 5–9 rozporządzenia nr 606/2013). Regulacja dotycząca zaświadczenia wydawanego na podstawie rozporządzenia nr 1215/2012 oraz wyciągu wydawanego na podstawie rozporządzenia nr 4/2009 wzorowana jest na regulacjach odnoszących się do stwierdzenia wykonalności wydanego w Polsce europejskiego nakazu zapłaty (art. 795⁶ i 795⁷ k.p.c.) i zaświadczenia dotyczącego orzeczenia wydanego w Polsce w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń (art. 795⁸ i 795⁹ k.p.c.) z tą jednakże różnicą odnoszącą się do wyciągu z orzeczenia objętego zakresem rozporządzenia nr 4/2009, że w tym przypadku zażalenie przysługiwałoby tylko wnioskodawcy na postanowienie o odmowie wydania wyciągu. Takie rozwiązanie uzasadnione jest koniecznością zapewnienia maksymalnej szybkości postępowania ze względu na szczególnie charakter roszczeń alimentacyjnych oraz specyfiką spraw alimentacyjnych, w których przyznanie prawa do zażalenia na pozytywne rozstrzygnięcie sądu w przedmiocie wydania wyciągu mogłoby być wykorzystane w sposób instrumentalny, w celu opóźnienia egzekucji wykonalnego orzeczenia w innym państwie członkowskim UE. Z kolei w proponowanej regulacji odnoszącej się

do zaświadczenia wydawanego na podstawie rozporządzenia nr 606/2013 nawiązano do rozwiązań przewidzianych dotąd w przypadku zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego (art. 795¹–795⁵ k.p.c.). Zróżnicowanie to uzasadnione jest odmiennym zakresem, przedmiotem i treścią regulacji odnośnych rozporządzeń.

Zaświadczenia i wyciągi, o których mowa powyżej, należy odróżnić od zaświadczeń i wyciągów, których dotyczy art. 1144¹ k.p.c., poddany w projekcie jedynie drobnej zmianie (art. 1 pkt 18 projektu). Przepis art. 1144¹ k.p.c. ma zastosowanie wtedy, gdy orzeczenie, ugoda lub inny tytuł egzekucyjny, pochodzące z Polski, podlegać mają uznaniu lub stwierdzeniu wykonalności za granicą, a więc nie podlegają automatycznemu wykonaniu, a prawo Unii Europejskiej lub umowa międzynarodowa przewiduje konieczność uzyskania do tego celu zaświadczenia lub wyciągu w państwie, w którym wydano orzeczenie, zawarto ugodę lub sporządzono inny tytuł.

3. Zmiany zawarte w art. 1 pkt 14–17 projektu wynikają z przeniesienia do nowej księgi czwartej części czwartej kodeksu regulacji związanych z realizacją systemu automatycznej wykonalności. Zachowany art. 820² k.p.c. odnosić się będzie tylko do tych przypadków, w których chodzi o wykonanie w Polsce orzeczenia wydanego przez sąd polski w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń.

4. Uchylenie tytułu III (art. 1153¹–1153³ k.p.c.), tytułu IV (art. 1153⁴–1153⁶ k.p.c.), tytułu V (art. 1153⁷–1153⁹ k.p.c.) oraz tytułu VI (art. 1153¹⁰–1153¹² k.p.c.) w części czwartej w księdze trzeciej (art. 1 pkt 20 projektu) jest konsekwencją wyjaśnionej wyżej proponowanej zmiany sposobu wdrożenia systemu automatycznej wykonalności orzeczeń sądowych, ugód i dokumentów urzędowych z innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

5.1. Najważniejsza zmiana przewidziana została w art. 1 pkt 21 projektu. Przepis ten wprowadza w części czwartej kodeksu nową księgę czwartą, w całości poświęconą uznawaniu i wykonaniu w Polsce orzeczeń sądowych, ugód i dokumentów urzędowych z innych państw członkowskich, objętych systemem automatycznej wykonalności (projektowane art. 1153¹³–1153²³ k.p.c.). Będzie to wspólna regulacja dla orzeczeń sądowych, ugód i dokumentów urzędowych objętych działaniem systemu automatycznej wykonalności, uwzględniająca jednak w odniesieniu do niektórych z nich odrębności wynikające z przepisów poszczególnych rozporządzeń unijnych. Mieszczą się w niej z jednej strony orzeczenia sądowe, ugody i dokumenty urzędowe,

objęte zakresami zastosowania rozporządzenia nr 805/2004, rozporządzenia nr 1896/2006, rozporządzenia nr 861/2007, jak również rozporządzenia nr 4/2009, i w tym fragmencie regulacja ta zastępuje przepisy kodeksowe uchylane projektem (por. pkt 3 i 4 powyżej). Z drugiej strony projektowana księga czwarta obejmuje orzeczenia sądowe, ugody i dokumenty urzędowe należące do zakresów zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 i rozporządzenia nr 606/2013 i w tej części uzupełnia ona regulacje znajdujące się w obu tych rozporządzeniach.

5.2. W projektowanym art. 1153¹³ § 1 k.p.c., zawartym w tytule I nowej księgi czwartej, wyrażono zasadę, że orzeczenia sądowe, ugody i dokumenty urzędowe, należące do zakresów zastosowania, odpowiednio, rozporządzenia nr 1215/2012, rozporządzenia nr 805/2004, rozporządzenia nr 1896/2006, rozporządzenia nr 861/2007, rozporządzenia nr 4/2009 i rozporządzenia nr 606/2013, są w Polsce tytułami wykonawczymi, co oznacza, że stanowią one podstawę egzekucji sądowej (art. 776 zd. 1 k.p.c.). Projektowane unormowanie wpisuje się jednocześnie w treść art. 776 zd. 2 k.p.c., przewidującego odstępstwa od reguły, zgodnie z którą tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

5.3. W tytule II projektowanej księgi czwartej zawarto przepisy dotyczące wykonywania tytułów wykonawczych, o których mowa w projektowanym art. 1153¹³ § 1 k.p.c. Regulacje te w ujęciu systemowym przynależą do postępowania egzekucyjnego. Zamieszczono je jednak w projektowanej księdze czwartej części czwartej w celu skupienia ich w jednej jednostce systematyzacyjnej ustawy i ułatwienia ich stosowania. Z założenia modyfikują one przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w zakresie, w jakim konieczność taka wynika z poszczególnych aktów prawa unijnego. Regulacje te obejmują postanowienia odnoszące się do następujących zagadnień:

a) instytucji dostosowania tytułów wykonawczych, przewidzianej w art. 54 rozporządzenia nr 1215/2012 i art. 11 rozporządzenia nr 606/2013. Przyjęto, że dostosowania dokonywał będzie organ egzekucyjny przez wydanie stosownego postanowienia. Gdy organem egzekucyjnym będzie komornik, będzie mógł on – zamiast samodzielnego dokonania dostosowania – zwrócić się o to do sądu (projektowany art. 1153¹⁴ k.p.c.). Na postanowienie sądu co do dostosowania przysługiwać będzie zażalenie (na postanowienie wydane przez komornika – na ogólnych zasadach – skarga na czynności komornika),

- b) doręczenia zaświadczenia towarzyszącego tytułowi wykonawczemu, objętemu zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012, i tłumaczenia tego tytułu, zgodnie z art. 43 rozporządzenia nr 1215/2012. Przewidziano, że zaświadczenie ma być doręczane łącznie z zawiadomieniem o wszczęciu egzekucji obok dokumentów doręczanych dłużnikowi w myśl art. 805 k.p.c. Stosownie do wymagań rozporządzenia nr 1215/2012 postanowiono również, że jeżeli dłużnik zażąda doręczenia tłumaczenia tytułu wykonawczego, organ egzekucyjny powinien ograniczyć egzekucję do środków zabezpieczających, stosując w tym zakresie odpowiednio przepisy o sposobach zabezpieczenia roszczeń w postępowaniu zabezpieczającym (na postanowienie sądu co do ograniczenia egzekucji do środków dostosowania przysługiwać będzie zażalenie). Dalsze czynności egzekucyjne będą mogły być podejmowane po doręczeniu dłużnikowi tłumaczenia (projektowany art. 1153¹⁵ k.p.c.),
- c) materii regulowanej dotychczas w uchylanym art. 820¹ k.p.c. (projektowany art. 1153¹⁶ k.p.c.), przy czym materia ta została uzupełniona (projektowany art. 1153¹⁶ § 3 k.p.c.) o przypadek obligatoryjnego zawieszenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tytułu wykonawczego, objętego zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 (art. 44 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012),
- d) obligatoryjnego zawieszenia albo umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tytułu wykonawczego wchodzącego w zakres zastosowania rozporządzenia nr 606/2013 w razie przedłożenia przez stronę zaświadczenia wskazanego w art. 14 tego rozporządzenia (projektowany art. 1153¹⁷ k.p.c.),
- e) materii regulowanej dotychczas w zmienianym art. 820² (por. art. 1 pkt 15 projektu i projektowany art. 1153¹⁸ k.p.c.), przy czym materia ta została uzupełniona o przypadek fakultatywnego zawieszenia postępowania egzekucyjnego względnie ograniczenia egzekucji do środków zabezpieczających lub uzależnienia egzekucji od zabezpieczenia określony w art. 44 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, w razie gdy podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy objęty zakresem zastosowania tego rozporządzenia,
- f) obligatoryjnego umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tytułu wykonawczego przynależnego do zakresu zastosowania rozporządzenia nr 805/2004 w razie przedstawienia określonego w przepisach tego

rozporządzenia zaświadczenia o utracie lub ograniczeniu wykonalności (projektowany art. 1153¹⁹ pkt 1 k.p.c.); regulacja ta zastępuje dotychczasowy art. 825 pkt 5 k.p.c.,

g) obligatoryjnego umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tytułów wykonawczych przynależnych do zakresów zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012, rozporządzenia nr 805/2004, rozporządzenia nr 1896/2006, rozporządzenia nr 861/2007, rozporządzenia nr 4/2009, a także rozporządzenia nr 606/2013 w razie prawomocnej odmowy ich uznania lub wykonania w Polsce (projektowany art. 1153¹⁹ k.p.c.). Regulacja ta zawiera konieczne określenie skutków dla postępowania egzekucyjnego odmowy uznania lub wykonania zgodnie z projektowanymi art. 1153²⁰–1153²¹ k.p.c.

5.4. W tytule III projektowanej księgi czwartej zawarto regulacje dotyczące postępowania o odmowę uznania lub wykonania. Mimo że podstawy odmowy uznania lub wykonania, statuowane w przepisach rozporządzeń, są zróżnicowane, uznano, że możliwe jest przyjęcie ogólnych, jednolitych reguł procesowych z myślą o wszystkich rozporządzeniach. Na przeszkodzie temu nie stała okoliczność, że rozporządzenie nr 1215/2012 w pewnym zakresie normuje postępowanie o odmowę wykonania, gdyż jego regulacje (art. 46–51 tego rozporządzenia) nie kolidują z przepisami projektu. W pełnym zakresie unormowane zostało postępowanie o odmowę wykonania, występujące na tle wszystkich istotnych rozporządzeń. Postępowanie o odmowę uznania i postępowanie o stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania, stosownie do art. 36 ust. 2 oraz art. 45 ust. 1 i 4 rozporządzenia nr 1215/2012, a także postępowanie o odmowę uznania, stosownie do art. 13 rozporządzenia nr 606/2013, zostały uregulowane za pomocą przepisu odsyłającego (por. projektowany art. 1153²³ k.p.c.).

Odmienne niż w dotychczasowym stanie prawnym (por. uchylany art. 840³ k.p.c.), postępowanie o odmowę wykonania nie będzie już postępowaniem wszczynanym przez wytoczenie powództwa opartego na konstrukcji akcji opozycyjnej. Projekt zakłada, że skoro podstawy odmowy wykonania są przeważnie zbieżne z przesłankami stwierdzenia wykonalności zagranicznych orzeczeń, zasadne jest zachowanie w tym zakresie paralelności do rozwiązań kodeksowych przewidzianych w przypadku udzielania *exequatur* (por. art. 1151–1151¹ k.p.c.). Co się tyczy rozporządzenia nr 1215/2012, nie zdecydowano się skorzystać z przewidzianej w tym akcie (motyw 30)

możliwości, aby badanie podstaw odmowy wykonania mogło następować w jednym postępowaniu wraz z badaniem podstaw powództwa opozycyjnego.

Regulacja postępowania o odmowę wykonania została ograniczona do określenia właściwości rzeczowej i miejscowej sądu (projektowany art. 1153¹ § 1 k.p.c.), reguły, że wierzyciel musi mieć prawo do zajęcia stanowiska przed rozstrzygnięciem wniosku o odmowę wykonania (projektowany art. 1153²¹ § 2 k.p.c.), a także możliwości rozpoznania wniosku na posiedzeniu niejawnym (projektowany art. 1153²¹ § 3 k.p.c.). Unormowano również zaskarżalność orzeczeń wydawanych w przedmiocie odmowy wykonania (projektowany art. 1153²² k.p.c.).

6. W świetle zakresu zastosowania rozporządzenia nr 606/2013 nie można wykluczyć, że do wykonania zostanie przedstawione w Polsce orzeczenie, w szczególności w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, które nie będzie podlegać wykonaniu w naszym kraju w drodze egzekucji, lecz wykonywane będzie w sposób pozaegzekucyjny. Takie orzeczenie nie może być kwalifikowane jako tytuł wykonawczy w Polsce, a jedynie może stanowić podstawę wdrożenia innego właściwego trybu wykonawczego, np. trybu przewidzianego dla wykonywania orzeczeń w sprawach dotyczących wykonywania kontaktów z dzieckiem (art. 598¹⁵ i nast. k.p.c.). W celu objęcia projektowaną regulacją również takich orzeczeń proponuje się, aby odpowiednie zastosowanie miały wtedy przepisy odnoszące się do wykonywania w Polsce orzeczeń objętych zakresem zastosowania rozporządzenia nr 606/2013, które podlegają wykonaniu w drodze egzekucji (por. projektowane art. 1153¹³ § 2, art. 1153²⁰ i art. 1153²⁴ k.p.c.). Odpowiednie zastosowanie tych przepisów oznacza na przykład, że w przypadku omawianych orzeczeń, które podlegałyby wykonaniu w Polsce w trybie przewidzianym dla orzeczeń w sprawach dotyczących wykonywania kontaktów z dzieckiem, nie będzie wymagane uprzednie uzyskanie stwierdzenia wykonalności przewidziane dla obcych orzeczeń w art. 598¹⁹ § 2 k.p.c., a sąd opiekuńczy jako organ prowadzący postępowanie wykonawcze będzie mógł w razie potrzeby orzec o dostosowaniu zagranicznego orzeczenia.

III. Zmiany ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Zmiany ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025 i 1296) ograniczają się do wprowadzenia przepisów przewidujących odpowiednie opłaty od wniosków o odmowę wykonania, odmowę

uznania lub o stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania, składanych na podstawie poszczególnych rozporządzeń (art. 2 projektu).

IV. Wejście w życie

Mając na uwadze przepisy art. 81 rozporządzenia nr 1215/2012 (rozporządzenie stosuje się od dnia 10 stycznia 2015 r.) oraz art. 22 rozporządzenia nr 606/2013 (rozporządzenie stosuje się od dnia 11 stycznia 2015 r.), proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 10 stycznia 2015 r., tj. w terminie korespondującym z wcześniejszą z ww. dat. Takie rozwiązanie nie będzie miało żadnych negatywnych konsekwencji dla prawidłowego wykonywania obu rozporządzeń: w odniesieniu do orzeczeń objętych rozporządzeniem nr 606/2013 przepisy ustawy w praktyce i tak będą mogły znaleźć zastosowanie dopiero z dniem, od którego zacznie się stosować to rozporządzenie, tj. od 11 stycznia 2015 r., ponieważ zgodnie z art. 22 rozporządzenia nr 606/2013 stosuje się ono do orzeczeń wydanych w tym dniu lub później.

W odniesieniu do tytułów objętych tymi dwoma rozporządzeniami nie ma potrzeby wprowadzania w ustawie żadnych przepisów przejściowych, ponieważ same rozporządzenia zawierają szczegółowe przepisy (art. 66 rozporządzenia nr 1215/2012 i art. 22 rozporządzenia nr 606/2013), które decydują o zakresie – *ratione temporis* – stosowania tych rozporządzeń, a w konsekwencji także uzupełniających je przepisów krajowych.

Natomiast brak przepisów przejściowych w odniesieniu do tytułów objętych pozostałymi rozporządzeniami należącymi do systemu automatycznej wykonalności jest celowym wyborem, który oznacza, że przepisy ustawy odnoszące się do tych tytułów będą miały zastosowanie niezależnie od daty wydania tytułu (zasada bezpośredniego działania nowego prawa).

| | |
|---|---|
| <p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (przygotowywany przez KKPC)</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Michał Królikowski, Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Agata Srokowska, sędzia del. do Departamentu Prawa Cywilnego, tel. 22 5212617, e-mail: srokowska@ms.gov.pl</p> | <p>Data sporządzenia 29 lipca 2014 r.</p> <p>Źródło: Prawo UE</p> <p>Nr w wykazie prac UC129</p> |
|---|---|

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Egzekwowanie orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych (w tym orzekanych w sprawach cywilnych tzw. środków ochrony przed naruszeniem integralności fizycznej lub psychicznej osoby zagrożonej), wydanych w jednym z państw członkowskich UE, w pozostałych państwach członkowskich wymaga dziś co do zasady przeprowadzenia (w 90% przypadków bezspornego) postępowania sądowego w przedmiocie stwierdzenia ich wykonalności – nadania tzw. „*exequatur*”. Postępowania takie są czasochłonne i kosztowne – Komisja Europejska oszacowała łączny koszt tych postępowań w całej UE na ponad 47 mln € rocznie.

W celu rozwiązania tego problemu na szczeblu UE przyjęto:

- rozporządzenie PE i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (będzie stosować się od dnia 10 stycznia 2015 r.) oraz
- rozporządzenie PE i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych (będzie stosować się od dnia 11 stycznia 2015 r.).

W związku z przyjęciem tych rozporządzeń zaistniała:

- 1) konieczność przyjęcia dodatkowych (uzupełniających) rozwiązań proceduralnych niezbędnych do ich efektywnego stosowania w Polsce,
- 2) konieczność dostosowania istniejących rozwiązań w zakresie uznawania i wykonywania orzeczeń, ugód i dokumentów urzędowych pochodzących z państw członkowskich UE do rozwiązań wskazanych w pkt 1, tak aby cały system uznawania i wykonywania był spójny.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Ad 1. Wskazanie, że wykonalne w państwie pochodzenia orzeczenia, ugody i dokumenty urzędowe objęte rozporządzeniem nr 1215/2012 oraz zaopatrzone w odpowiednie zaświadczenie środki ochrony w sprawach cywilnych objęte rozporządzeniem nr 606/2013 *stanowią w Polsce tytuł wykonawczy*, tj. mogą być podstawą egzekucji bez potrzeby uprzedniego stwierdzenia ich wykonalności (w drodze nadania klauzuli wykonalności); uregulowanie *procedury odmowy uznania lub wykonania* orzeczenia/ugody/dokumentu urzędowego – środka odwoławczego, który zapewni niezbędną ochronę interesów dłużnika (obecnie rolę takiego środka pełni zażalenie dłużnika na postanowienie sądu o nadaniu klauzuli wykonalności wydane w wyniku przeprowadzenia postępowania o stwierdzenie wykonalności).

Ad 2. Przyjęcie analogicznych rozwiązań w odniesieniu do innych orzeczeń, ugód i dokumentów pochodzących z innych państw UE, co do których na podstawie innych rozporządzeń UE zniesiono wymóg uzyskania *exequatur*, tj.:

- orzeczeń/ugód/dokumentów urzędowych zaopatrzonych w zaświadczenie Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego (rozporządzenie PE i Rady nr 805/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych),

- europejskich nakazów zapłaty (*rozporządzenie PE i Rady nr 1896/2006 z dnia 17 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty*),
- orzeczeń objętych *rozporządzeniem PE i Rady nr 861/2007 z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającym europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń*,
- orzeczeń/ugód/dokumentów urzędowych objętych *rozporządzeniem Rady nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych*.

W wyniku wprowadzenia proponowanych rozwiązań wszystkie ww. orzeczenia, ugody i dokumenty urzędowe będą stanowiły w Polsce tytuły wykonawcze, tj. będą mogły stanowić podstawę wszczęcia egzekucji bez potrzeby uzyskania klauzuli wykonalności (czy to w trybie postępowania o stwierdzenie wykonalności, czy to w trybie „zwykłego” postępowania klauzulowego). Ułatwi to wierzycielowi egzekwowanie ww. orzeczeń. Niezbędną ochronę dłużnikowi, o ile ten będzie chciał zakwestionować egzekucję takiego orzeczenia, zapewni procedura odmowy uznania/wykonania orzeczenia, uruchamiana na wniosek dłużnika.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rozporządzenia UE stosuje się we wszystkich państwach członkowskich bezpośrednio, tj. bez potrzeby ich transpozycji do krajowego porządku prawnego – tak więc projekt przewiduje wdrożenie rozwiązań wspólnych dla wszystkich krajów UE.

Jednakże, dla zapewnienia ich efektywnego stosowania, konieczne jest także przyjęcie pewnych przepisów w prawie krajowym. Te szczegółowe rozwiązania są jednak specyficzne dla porządku krajowego – nie prowadzono zatem analiz prawno-porównawczych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

| Grupa | Wielkość | Źródło danych | Oddziaływanie |
|--|---|---|---|
| Wierzyciele i dłużnicy w sprawach, w których wydano orzeczenia, ugody i dokumenty urzędowe objęte rozporządzeniem nr 1215/2012 oraz zaopatrzone w odpowiednie zaświadczenie środki ochrony w sprawach cywilnych objęte rozporządzeniem nr 606/2013 | Sprawy cywilne: poniżej 2000 Sprawy gospodarcze: poniżej 700 | Szacunek na podstawie danych statystycznych MS za rok 2013 ¹ | Skrócenie czasu i zmniejszenie kosztów wyegzekwowania świadczenia (patrz pkt 7) |
| Wierzyciele i dłużnicy w sprawach, w których wydano orzeczenia/ugody/dokumenty urzędowe zaopatrzone | Sprawy cywilne: 428 Sprawy gospodarcze: 206 | Dane statystyczne MS za rok 2013 | Skrócenie czasu i zmniejszenie kosztów wyegzekwowania świadczenia (patrz pkt 7) |

¹ Dane statystyczne, o których mowa wyżej, obejmują wszystkie sprawy o „uznanie orzeczenia sądu państwa obcego” oraz „stwierdzenia wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego” (z wyjątkiem spraw dot. czterech szczególnych kategorii tytułów z państw UE, o których mowa w czterech kolejnych rubrykach tabeli), a więc także sprawy dotyczące orzeczeń z państw spoza UE (w statystykach nie odnotowuje się, czy orzeczenie pochodzi z państwa UE, czy z państwa spoza UE). Wynikającą z tych danych liczbę spraw należy więc traktować jako szacunek maksymalny.

| | | | |
|---|--|----------------------------------|---|
| w zaświadczenie Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego | | | |
| Wierzyciele i dłużnicy w sprawach, w których wydano europejski nakaz zapłaty | Sprawy cywilne: 24 Sprawy gospodarcze: bd | Dane statystyczne MS za rok 2013 | Skrócenie czasu i zmniejszenie kosztów wyegzekwowania świadczenia (patrz pkt 7) |
| Wierzyciele i dłużnicy w sprawach, w których wydano orzeczenia objęte rozporządzeniem PE i Rady nr 861/2007 z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającym europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń | Sprawy cywilne: 6 Sprawy gospodarcze: bd | Dane statystyczne MS za rok 2013 | Skrócenie czasu i zmniejszenie kosztów wyegzekwowania świadczenia (patrz pkt 7) |
| Wierzyciele i dłużnicy w sprawach, w których wydano orzeczenia/ugody/dokumenty urzędowe objęte rozporządzeniem Rady nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych | Sprawy cywilne: 8 Sprawy gospodarcze: nie dotyczy | Dane statystyczne MS za rok 2013 | Skrócenie czasu i zmniejszenie kosztów wyegzekwowania świadczenia (patrz pkt 7) |

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt, w ramach konsultacji społecznych, zostanie skonsultowany z sądami powszechnymi, SN, KRS, organizacjami sędziowskimi, samorządem adwokackim, samorządem radcowskim, samorządem notarialnym, samorządem komorniczym oraz organizacjami przedsiębiorców, związkami zawodowymi i organizacjami konsumenckimi.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

| (ceny bieżące) | Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł] | | | | | | | | | | | Łącznie (0–10) | |
|--|---|-----------------|-----------------|-----------------|---|---|---|---|---|---|----|----------------|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | | |
| Dochody ogółem | | -0,75; -0,37 | -0,75; -0,37 | -0,75; -0,37 | | | | | | | | | Przy założeniu stałego wpływu spraw w okresie 10 lat: -7,5; -3,7* |
| budżet państwa (scenariusz pesymistyczny) | | -0,75; | -0,75; | -0,75; | | | | | | | | | Przy założeniu stałego wpływu |

| | | | | | | | | | | | | | |
|--|---|-----------------|-----------------|-----------------|---|---|---|---|---|---|---|---|--|
| <i>i optymistyczny),</i> | | -0,37 | -0,37 | -0,37 | | | | | | | | | <i>spraw w okresie 10 lat: -7,5; -3,7*</i> |
| <i>w tym:</i> | | | | | | | | | | | | | |
| zmniejszenie dochodów w części 15 „Sądy powszechne” z opłat sądowych z tytułu wniosków o stwierdzenie wykonalności orzeczeń oraz z tytułu wniosków o nadanie klauzuli wykonalności | | -0,85; -0,43 | -0,85; -0,43 | -0,85; -0,43 | | | | | | | | | |
| nowe dochody w części 15 „Sądy powszechne” z tytułu opłat sądowych od wniosków o odmowę wykonania, odmowę uznania lub o stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania | | +0,1; +0,06 | +0,1; +0,06 | +0,1; +0,06 | | | | | | | | | |
| JST | | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| pozostałe jednostki (oddzielnie) | | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Wydatki ogółem | | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| budżet państwa | | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| JST | | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| pozostałe jednostki (oddzielnie) | | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Saldo ogółem | | -0,75; -0,37 | -0,75; -0,37 | -0,75; -0,37 | | | | | | | | | <i>Przy założeniu stałego wpływu spraw w okresie 10 lat: -7,5; -3,7*</i> |
| budżet państwa | | -0,75; -0,37 | -0,75; -0,37 | -0,75; -0,37 | | | | | | | | | <i>Przy założeniu stałego wpływu spraw w okresie 10 lat: -7,5; -3,7*</i> |
| JST | | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| pozostałe jednostki (oddzielnie) | | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Źródła finansowania | – | | | | | | | | | | | | |
| Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń | <p>Na podstawie danych zaprezentowanych w pkt 4 powyżej oszacowano łączny wpływ spraw, na które będą oddziaływać proponowane zmiany:</p> <p>1) sprawy objęte rozporządzeniami nr 1215/2012 oraz nr 606/2013 – ok. 1300–2700 rocznie (na podstawie danych z rubryki 1 w pkt 4: szacunek minimalny oraz maksymalny),</p> <p>2) pozostałe kategorie spraw – ok. 700 rocznie (dane z rubryk 2–5 w pkt 4 zaokrąglone do setek).</p> <p>Za Komisją Europejską (<i>Ocena wpływu regulacji</i> przygotowana do projektu rozporządzenia nr 1215/2012) przyjęto, że w ok. 90 % tego rodzaju spraw postępowanie przebiega bezspornie, a więc w nowym stanie prawnym w takiej części spraw nie będzie w ogóle potrzeby korzystania z drogi sądowej.</p> <p>W przypadku spraw, o których mowa wyżej w pkt 1, od wniosku o stwierdzenie wykonalności pobiera się obecnie, zgodnie z art. 24 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, opłatę stałą w wysokości 300 zł. Taką kwotę przyjęto w uproszczeniu dla oszacowania oszczędności, jakie w pojedynczej sprawie tego rodzaju przyniosą wierzycielom proponowane zmiany. Należy także pamiętać, że obecnie wierzyciel może ponieść dodatkowo koszty związane z pomocą prawną, jeżeli</p> | | | | | | | | | | | | |

| | |
|--|--|
| | <p>zdecyduje się z niej korzystać – w tym więc zakresie proponowane zmiany mogą również przynieść mu oszczędności (nie uwzględnione w szacunkach).</p> <p>W przypadku spraw wskazanych w pkt 2 powyżej, wierzyciel, który chce uzyskać klauzulę wykonalności, ponosi natomiast obecnie, zgodnie z art. 71 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opłatę stałą w kwocie 50 zł i taką kwotę przyjęto dla oszacowania oszczędności, jakie w pojedynczej sprawie tego rodzaju przyniosą wierzycielom proponowane zmiany. Ponadto na poziom dochodów w części 15 „Sądy powszechne” wpłynie projektowany art. 2 projektu – w zakresie wpływów z tytułu opłat sądowych od wniosków o odmowę wykonania, odmowę uznania lub o stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania. Do oszacowania skali tego wpływu wykorzystano informacje wymienione powyżej.</p> <p>* Ekstrapolowanie obecnego wpływu wskazanych kategorii spraw na najbliższe 10 lat jest obciążone dużą niepewnością. Przyjęcie założenia o stałym średnim wpływie tych spraw w horyzoncie dziesięcioletnim prowadzi do szacunku łącznego wpływu proponowanych zmian na SFP na poziomie -7,5; -3,7 mln zł (ceny bieżące).</p> <p>Należy także wskazać, że wraz ze spadkiem wpływu spraw o stwierdzenie wykonalności orzeczeń należy oczekiwać zmniejszenia wydatków związanych z obsługą postępowań sądowych. Z uwagi na brak informacji w zakresie kosztów tego typu postępowań nie jest jednak możliwe dokonanie szacunku tych oszczędności.</p> |
|--|--|

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

| | | Skutki | | | | | | |
|---|--|--|------------------|------------------|------------------|----|----|---|
| Czas w latach od wejścia w życie zmian | | 0 | 1 | 2 | 3 | 5 | 10 | Łącznie (0–10) |
| W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny bieżące) (scenariusz pesymistyczny i optymistyczny) | Wierzyciele i dłużnicy w sprawach wymienionych w pkt 4 OSR | 0 | +0,75; +0,37* | +0,75; +0,37* | +0,75; +0,37* | bd | bd | Przy założeniu stałego wpływu spraw w okresie 10 lat: +7,5; +3,7 |
| W ujęciu niepieniężnym | Wierzyciele i dłużnicy w sprawach wymienionych w pkt 4 OSR | Skrócenie czasu niezbędnego do wyegzekwowania niespornej należności o ok. 1–4 miesiące (szacunek Komisji Europejskiej). | | | | | | |
| | | Dodatkowo należy wskazać korzyści dla wierzycieli egzekwujących w państwach obcych orzeczenia sądów polskich – brak jednak danych na temat ich liczby i skali tych korzyści. | | | | | | |
| Niemierzalne | (dodaj/usuń) | – | | | | | | |
| | (dodaj/usuń) | – | | | | | | |
| Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń | * Podane kwoty odpowiadają spadkowi dochodów z tytułu opłat sądowych wykazanemu w pkt 6 OSR. | | | | | | | |

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

| | |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> nie dotyczy | |
| Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności). | <input type="checkbox"/> tak <input checked="" type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy |

| | |
|---|---|
| <input checked="" type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input checked="" type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input checked="" type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne: | <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur <input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne: |
| Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności. | <input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy |
| Komentarz: W przypadku ok. 90% orzeczeń sądów innych państw UE (wymienionych w pkt 4 powyżej) nie będzie konieczne wchodzenie na drogę sądową w związku z egzekwowaniem zasądzonych w nich świadczeń. | |
| 9. Wpływ na rynek pracy | |
| Projektowane regulacje nie będą miały wpływu na rynek pracy. | |
| 10. Wpływ na pozostałe obszary | |
| <input type="checkbox"/> środowisko naturalne <input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny <input type="checkbox"/> inne: | <input type="checkbox"/> demografia <input type="checkbox"/> mienie państwowe |
| | <input type="checkbox"/> informatyzacja <input type="checkbox"/> zdrowie |
| Omówienie wpływu | – |
| 11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego | |
| Planowane wykonanie aktu prawnego będzie równoznaczne z wejściem w życie projektowanych przepisów (do stycznia 2015 r.) | |
| 12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane? | |
| | |
| 13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.) | |
| Commission Staff Working Paper: Impact Assessment Accompanying document to the Proposal for a Regulation Of The European Parliament And Of The Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2010:1547:FIN:EN:PDF | |

Działalność lobbingowa w procesie stanowienia prawa

W trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1014, z późn. zm.) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości. Dotychczas żaden podmiot wykonujący zawodową działalność lobbingową nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Notyfikacja techniczna

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r.

w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych
(Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodność projektu z prawem UE

Projekt jest zgodny z prawem UE.

Dnia 5 września 2014 r.

RAPORT Z KONSULTACJI

dotyczących projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych¹

Na podstawie § 36 i § 38 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. z dnia 5.12.2013 r. poz. 979) Minister Sprawiedliwości, jako organ wnioskujący w odniesieniu do *projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (projekt wpisany w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UC 129), w dniu 13 czerwca 2014 r. przedstawił ten projekt do konsultacji publicznych oraz do zaopiniowania odpowiednim organom.

W ramach konsultacji publicznych projekt został przekazany do następujących podmiotów: Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Radców Prawnych, Naczelnej Rady Notarialnej, Krajowej Rady Komorniczej, Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenia Sędziów „Themis”, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych, Konfederacji „Lewiatan”, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Business Centre Club, Krajowej Izby Gospodarczej, Federacji Konsumentów, Stowarzyszenia Konsumentów Polskich oraz Europejskiego Centrum Konsumenckiego.

Z w/w podmiotów uwagi zgłosiła tylko Krajowa Rada Komornicza (KRK) oraz Krajowa Izba Radców Prawnych (KIRP).

KRK oceniając pozytywnie systemowe (merytoryczne) zmiany przewidziane w projekcie, poddała w wątpliwość zaproponowaną w odniesieniu do kodeksu postępowania cywilnego zmianę techniki odesłań do przepisów prawa UE (odwoływanie się do konkretnych, wymienionych z nazwy, aktów prawa UE zamiast stosowaną dotychczasową ogólną formułą „przepisów odrębnych”), a w przypadku

¹ Uwzględnia także uwagi, które wpłynęły po terminie i nie zostały uwzględnione w pierwotnej wersji raportu.

ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – posługiwanie się skrótowymi oznaczeniami rozporządzeń UE bez uprzedniego zdefiniowania tych skrótów.

Uwagi nie zostały uwzględnione. Należy wyjaśnić, że zmiana techniki odwoływania się w kpc do prawa UE jest niezbędna dla zapewnienia większej przejrzystości i lepszego rozumienia przepisów kodeksu. Od czasu wprowadzenia w kpc po raz pierwszy formuły odwołującej się do „przepisów odrębnych” liczba instrumentów prawnych UE z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego wzrosła bardzo znacząco, w związku z czym posługiwanie się w dalszym ciągu tą bardzo ogólną formułą czyni tekst kodeksu coraz mniej czytelnym. Jeśli chodzi natomiast o użycie w zmienianych przepisach uksc skrótowych oznaczeń dwóch rozporządzeń UE, to we wcześniejszych przepisach tej ustawy przywołano ich pełne tytuły, tak więc nie ma wątpliwości o jakie akty chodzi.

KIRP pozytywnie oceniła projekt ustawy, w tym propozycję, aby tytuły objęte rozporządzeniami nr 1215/2012 i 606/2013 stanowiły w Polsce tytuły wykonawcze bez potrzeby nadawania im klauzuli wykonalności. Wskazała, że na taką ocenę składa się przede wszystkim „kompleksowość” projektu, zebranie w jednym miejscu przepisów dotyczących wykonalności zagranicznych orzeczeń oraz dążenie, aby uzupełniające przepisy prawa krajowego zapewniły skuteczność wykonywania Polsce w/w rozporządzeń UE.

Jednocześnie projekt został przedstawiony do zaopiniowania następującym organom i instytucjom: Sądowi Najwyższemu, sądom apelacyjnym (z prośbą o udostępnienie projektu sędziom i referendarzom sądowym w sądach z obszarów poszczególnych apelacji), Krajowej Radzie Sądownictwa, Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa i Prokuratorowi Generalnemu.

Uwagi do projektu zgłosiły: Sąd Apelacyjny w Warszawie (który przedstawił uwagi nadesłane przez Sąd Okręgowy w Warszawie), Sąd Apelacyjny w Gdańsku oraz Sąd Apelacyjny w Krakowie.

SA w Warszawie zgłosił zastrzeżenia do art. 505²⁴ kpc w zakresie, w jakim w dalszym ciągu przewiduje on wydawanie postanowienia dla „decyzji o zwrocie

pozwu” oraz do tytułu Księgi Czwartej w Części Czwartej kpc, w zakresie, w jakim wymienia on nazwy poszczególnych rozporządzeń UE.

Uwagi nie zostały uwzględnione. Należy wyjaśnić, że „zwrotu” pozwu, o którym mowa art. 505²⁴ kpc i rozporządzeniu nr 861/2007, do którego odwołuje się ten przepis (ang. *the application shall be dismissed* – art. 4 ust. 4), nie należy utożsamiać ze zwrotem pozwu w rozumieniu art. 130 § 2 w zw. z art. 187 § 1 kpc, ponieważ podstawy decyzji z art. 505²⁴ kpc, określone w rozporządzeniu UE nr 861/2007, są znacznie szersze niż w przypadku art. 130 kpc: obejmują nie tylko braki formalne, które nie zostały uzupełnione przez powoda, ale także niedopuszczalność czy oczywistą bezzasadność powództwa, a zatem podstawy, które w „zwykłym” postępowaniu uzasadniałyby odrzucenie lub oddalenie powództwa. Natomiast wskazanie nazw poszczególnych rozporządzeń UE, do których będą się stosować przepisy nowej Księgi Czwartej w Części Czwartej kpc, jest potrzebne dla precyzyjnego określenia zakresu stosowania tych regulacji

SA w Gdańsku poddał pod rozagę doprecyzowanie art. 505²⁰ § 1 kpc, tak aby wyeliminować wątpliwości co do właściwości miejscowej sądu w przypadku zaistnienia podstaw do uchylenia europejskiego nakazu zapłaty wydane przez referendarza.

Uwaga nie została uwzględniona. Należy wyjaśnić, że wykładnia celowościowa (do której należy odwołać się w sytuacji, gdy wynik zastosowania wykładni gramatycznej jest wątpliwy) pozwala bez trudu prawidłowo odtworzyć treść normy zawartej w art. 505²⁰ § 1 kpc, a konstrukcja przyjęta w tym przepisie stosowana jest także w innych przepisach kpc (por. np. art. 503 § 1 kpc) i nie powoduje problemów w praktyce.

SA w Krakowie zwrócił uwagę na potrzebę znowelizowania art. 65 uksc, ponieważ powoduje on problemy w kontekście pobierania opłaty od wniosków o dołączenie dokumentów rozpatrywanych w trybie art. 41 ust. 2 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

Uwaga nie została uwzględniona – wykracza ona poza ramy niniejszego projektu, który zmienia uksc tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne w związku z proponowanymi zmianami w kpc mającymi na celu wykonanie prawa UE.

Zestawienie uwag, o którym mowa w § 50 ust. 3 Uchwały RM z 29 października 2013 Regulamin Pracy RM
– projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

| Nr | Treść uwagi | Podmiot zgłaszający uwagę | Stanowisko wnioskodawcy |
|----|---|----------------------------|--|
| 1. | Zastrzeżenia do proponowanego brzmienia art. 505 ²⁴ kpc w zakresie, w jakim w dalszym ciągu przewiduje on wydawanie postanowienia dla „decyzji o zwrocie pozwu”. | Sąd Apelacyjny w Warszawie | Uwaga nie zasługuje na uwzględnienie. „Zwrotu” pozwu, o którym mowa art. 505 ²⁴ kpc i rozporządzeniu nr 861/2007, do którego odwołuje się ten przepis (ang. <i>the application shall be dismissed</i> – art. 4 ust. 4), nie należy utożsamiać ze zwrotem pozwu w rozumieniu art. 130 § 2 w zw. z art. 187 § 1 kpc, ponieważ podstawy decyzji z art. 505 ²⁴ kpc, określone w rozporządzeniu UE nr 861/2007, są znacznie szersze niż w przypadku art. 130 kpc: obejmują nie tylko braki formalne, które nie zostały uzupełnione przez powoda, ale także niedopuszczalność czy oczywistą bezzasadność powództwa, a zatem podstawy, które w „zwykłym” postępowaniu uzasadniałyby odrzucenie pozwu lub oddalenie powództwa. |
| 2. | Zastrzeżenia do proponowanego tytułu Księgi Czwartej w Części Czwartej kpc, w zakresie, w jakim wymienia on nazwy poszczególnych rozporządzeń UE. | Sąd Apelacyjny w Warszawie | Uwaga nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazanie nazw poszczególnych rozporządzeń UE, do których będą się stosować przepisy nowej Księgi Czwartej w Części Czwartej kpc, jest potrzebne dla precyzyjnego określenia zakresu stosowania tych regulacji. |
| 3. | Propozycja doprecyzowania art. 505 ²⁰ § 1 kpc, tak aby wyeliminować wątpliwości co do właściwości miejscowej sądu w przypadku zaistnienia podstaw do uchylenia europejskiego nakazu zapłaty wydanego przez referendarza. | Sąd Apelacyjny w Gdańsku | Uwaga nie zasługuje na uwzględnienie. Wykladnia celowościowa, do której należy odwołać się w sytuacji, gdy wynik zastosowania wykładni gramatycznej jest wątpliwy, pozwala bez trudu odtworzyć prawidłowo treść normy zawartej w art. 505 ²⁰ § 1 kpc, a konstrukcja przyjęta w tym przepisie stosowana jest także w innych przepisach kpc (por. np. art. 503 § 1 kpc) i nie powoduje problemów w praktyce. |
| 4. | Sugestia znowelizowania art. 65 uksc, ponieważ powoduje on problemy w kontekście pobierania opłaty od wniosków o dołączenie dokumentów rozpatrywanych w trybie art. 41 ust. 2 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów. | Sąd Apelacyjny w Krakowie | Uwaga nie zasługuje na uwzględnienie. Wykracza ona poza ramy niniejszego projektu, który zmienia uksc tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne w związku z proponowanymi zmianami w kpc mającymi na celu wykonanie prawa UE. |



Warszawa, dnia 3 października 2014 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - 708 -14/ma/4
DPUE.920.911.2014 / 11

dot.: RM-10-93-14 z 8.10.2014 r.

Pan Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Tomasz Orłowski

Do wiadomości:

Pan Cezary Grabarczyk
Minister Sprawiedliwości